

волонтерського агентства, фонду підтримки соціально-правових проєктів, студентської соціальної служби.

Отже, стимулювання волонтерського руху серед студентів, майбутніх соціальних педагогів, сприяє розв'язанню і проблемних питань, пов'язаних із випереджувальним розвитком їх правової компетентності, і стимулюванню процесу розвитку їх здатності до інновацій. Адже ж соціальний педагог репрезентує в соціумі «професію захисту», а інновації в ній сприяють конструктивній діяльності фахівця.

Література:

1. Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи дослідження: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К., 2016. – С. 100-103.
2. Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів / В. Андрущенко, керівник авторського колективу. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 320 с.
3. Дутко А. О. Загальна характеристика правовідносин батьків і дітей / А. О. Дутко // Вісник національного університету «Львівська політехніка»: збірник наукових праць. Серія «Юридичні науки». – Львів, 2015. – № 827. – С. 99-102.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ – ПЕРЕДУМОВА ЙОГО ЗДАТНОСТІ ДО ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Тетяна Лесіна

к.п.н., доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки
та фізичної культури
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євроінтеграційні перетворення, що відбуваються у вітчизняній освітній сфері, актуалізують соціальну потребу у педагогічних інноваціях. Сучасна наукова спільнота вже визначилася у ключових питаннях здатності фахівця-соціонома до реалізації інноваційного підходу до сталої практики. Зокрема, систематизовано наукові уявлення про педагогічну інноватику (І. Богданова та ін.),

охарактеризовано рівні педагогічних інновацій (В. Загвязинський та ін.), визначено особистісну своєрідність інноватора (Н. Волкова та ін.), доведено характер ставлення сучасних вітчизняних педагогів до інновацій (Т. Паніна та ін.). Натомість залишається широким проблемне поле, що віддзеркалює формувальний вплив навчально-виховного процесу сучасного вишу на становлення креативності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів – передумови їхньої здатності до педагогічних інновацій.

У зв'язку із зазначеним значний інтерес становить креативна педагогіка, у контексті якої посилену увагу має бути надано розвитку уяви та фантазії (Л. Виготський, В. Давидов, В. Моляко, Я. Пономарьов). Ми поділяємо думку тих дослідників, які вважають метою діяльності педагога-дошкільника – створення додаткових умов, які «допоможуть сформувати у дітей креативні здібності до прояву конструктивної перетворювальної активності в процесі діяльності та забезпечити якість результату» [1, с. 52].

Ідея розвитку креативності особистості вдало реалізована у «теорії розв'язання винахідницьких завдань» (ТРВЗ) Г. Атшулера. Цю теорію називають «Наукою думати для великих і малюків або Азбукою талановитого мислення» (І. Барташнікова). Вже проведені дослідження, спрямовані на розвиток креативності дошкільників за означеним підходом. Так, установлені певні стадії прояву дошкільником творчої активності, а саме: 1) наслідування; 2) творче наслідування, тобто з наявним елементом новизни; 3) репродуктивна творчість, коли дитина спирається на певну схему-опору; 4) справжня творчість, де міститься оригінальна ідея [2, с. 26].

Принагідно зазначимо, що ключове поняття «креативність» у психології творчості було введено Дж. Гілфордом, хоча нині тлумачиться по-різному. Наприклад, в англійській літературі воно здебільшого подане як «творчість», «здібність творити». Так, у фундаментальних дослідженнях, які віддзеркалюють порівняльну характеристику існуючих підходів до визначення креативності, міститься не лише обґрунтування доцільності розглядати її як функцію цілісної особистості, яка залежить від інтегрованого поєднання інтелектуальних здібностей і духовності (В. Шадріков), як синоніми «творче» та «креативне» стосовно мислення (Д. Богоявленська), а й розведення понять «творчість» та «креативність» за процесуально-результативним (творчість) та суб'єктивно-результативним (креативність) аспектами (В. Моляко). Отож, креативні досягнення особистості неможливі без спеціальних знань з проблеми креативності

(зокрема, тієї істини, що продукт креативного процесу обов'язково вирізняється оригінальністю, осмисленістю, виразністю і економією ресурсів). Для виявлення і розвитку креативності принципової ваги має «креативний клімат» (вислів Д. Треффінджера) освітнього середовища – стимул мотивації, що виконує визначальну роль у креативності.

Наш досвід розвитку креативного студента, який набуває спеціальність «Дошкільна освіта», засвідчує про значну потужність у цьому ракурсі дослідницької діяльності.

Ми поставили за мету деталізувати саме такий аспект дослідницької діяльності студентів: потенціал цієї сфери студентського буття у формуванні їх здатності визначати перспективний досвід вихователів-практиків. Отож, визначення ресурсів дослідницької діяльності майбутніх вихователів було не самоціллю, а форматом формувального впливу на здатність студентів «виводити думку із досвіду», що склався у практиків дошкільної освіти. Адже ж ця здатність сприятиме становленню майбутнього фахівця як інноваційної особистості, оскільки, з одного боку, спостереження за досягнутими педагогами-вихователями знахідками у їх практичній діяльності, що віддзеркалюють нові педагогічні факти (які «модифікують» сталу дошкільну практику, набуваючи статусу «педагогічних цінностей», «педагогічних інновацій», «успішного планомірного поставленого педагогічного експерименту») – є передумовою конструктивного входження вихователя початківця у професію; з іншого – йдеться про шлях розвитку творчої уяви, творчого мислення особистості, творчої індивідуальності фахівця. Зазначене набуває нині не аби якого значення, якщо по-новому оцінити думку Чарльза Дарвіна про те, що «виживає не найсміливіший, не найрозумніший, а той, хто краще інших відкликається на зміни». В контексті сучасного розуміння, що вирішальним чинником «суспільства знань» стане людина, «здатна до творення змін і сприйняття змін», значущість вище зазначеного важко переоцінити.

Вивчення наукових джерел, у яких безпосередньо або опосередковано віддзеркалено певні аспекти феноменології самостійно-дослідницької діяльності особистості, дозволяє стверджувати, що нині є загальноновизнаним серед дослідників (В. Буряк, М. Князян, В. Козаков, М. Нікандров, П. Підкасистий, О. Савченко, С. Сисоєва та ін.) той факт, що самостійно-дослідницька діяльність є вагомим чинником підвищення ефективності підготовки педагога. Вже навіть на рівні фундаментальних педагогічних досліджень (В. Грубінко, В. Мищенко, Н. Сидорчук) визначено стратегію розгортання самостійної роботи студентів ВНЗ в

умовах модульного навчання – ресурсу становлення майбутнього педагога-дослідника. Науковці (О. Мороз, В. Сластьонін, Н. Філіпенко) довели, з одного боку, сегменти пріоритетності процесу підготовки студентів до самостійної роботи в цілому (створення позитивної мотивації через пояснення домінуючої ролі цього виду діяльності у становленні конкурентоздатного фахівця; оволодіння технологією самостійної роботи на лекціях, семінарсько-практичних заняттях тощо; впровадження обґрунтованих норм часу на самостійне виконання завдань), а з іншого, – потужність саме самостійних робіт дослідницького характеру з-поміж інших (за зразком, конструктивно-варіативних, евристичних) у формуванні творчої особистості педагога.

Намагаючись розширити наукове уявлення про професійну підготовку студентів до успішної дослідницької діяльності, деякі науковці, акцентуючи увагу на виключному значенні у цьому ракурсі саме самостійно-пізнавальної роботи майбутніх фахівців, доходять, зокрема, таких узагальнень: 1) самостійність є важливою особистісно-професійною якістю, оскільки лише на основі переконань приймаються особистісні рішення; передумовами самостійності (за Н. Дідусь) слід уважати оволодіння узагальненими способами діяльності задля прийняття рішення, розвиток позитивно-активного ставлення особистості до самостійних дій та стимулювання їх потреби в таких діях; 2) враховуючи своєрідність професійної діяльності саме вихователя дошкільного навчального закладу, деякими дослідниками (зокрема, Д. Бенера) стверджується, що найвищим щаблем самостійної роботи майбутнього вихователя слід розцінювати його дослідницько-творчу діяльність (йдеться про такі показники, як сміливість у висловленні ідей та прийнятті неординарних рішень, незалежність та критичність мислення тощо). Аспектний аналіз категорій «пізнавальна самостійність» у контексті організації самостійної навчальної діяльності дозволив деяким дослідникам (зокрема, О. Малихіну) довести беззаперечну роль самостійності як риси особистості, як умови розумової діяльності студента, як способу мислення й діяльності майбутнього спеціаліста, а також аргументувати, що пізнавальна активність супроводжує будь-яку самостійну дію.

Отже, дбаючи про випереджувальний розвиток здатності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до педагогічних інновацій, доречно забезпечувати прицільний вплив на креативність студентів, використовуючи більш повно ресурси, зокрема, їх науково-дослідницької діяльності.

Література:

1. Формування особистості дошкільника засобами освітніх технологій / наук. ред. О. В. Ковшар. – Кривий Ріг : ДВНЗ «КНУ», 2014. – 204 с.
3. Полякова Т. В. Розвиток креативності дошкільника методом ТРВЗ / Т. В. Полякова // Дошкільна освіта: проблеми, пошуки, інновації. – Вип. 3. – Кривий Ріг : КПУ, 2013. – С. 25-28.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ ДІТЬМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Ольга Морошан

магістрантка кафедра соціальної роботи та фізичної культури
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Проблема відхилень у поведінці школярів - одна з актуальних соціально-педагогічних проблем. Актуальність теми полягає в тому, що сьогодні девіантну поведінку неповнолітніх розглядають як свідчення недоліків у виховній сфері, складної соціально-економічної ситуації в країні. А сукупність фактів антигромадської поведінки і правопорушень підлітків на певній території – як серйозний показник недоліків проведеної профілактичної та виховної роботи.

Метою дослідження являється теоретичне обґрунтування системи соціально-педагогічного впливу на дітей з проявами девіантної поведінки у діяльності загальноосвітньої школи.

Завданням нашої статті є короткий аналіз аспектів девіантної поведінки у соціально-педагогічному вимірі.

Організація ранньої профілактики девіантної поведінки підлітків передбачає комплексне осмислення поняття «девіантна поведінка».

Дослідження теоретичних джерел і накопиченого досвіду профілактики девіантної поведінки підлітків дозволяє визначити зміст девіантної поведінки і виробити науково-педагогічну концепцію, яка є теоретичною основою комплексного і системного підходів в організації профілактики девіантної поведінки, включаючи психолого-педагогічну методику його виявлення, технологію і системо-утворюючі напрями вдосконалення профілактики. Девіантна поведінка в короткому словнику сучасних понять і термінів визначається як